

Research Paper

Predicting Overt and Covert Aggression Based on Narcissism in Married Individuals: The Mediating Role of Empathy

Zahra Karimi¹, Elnaz Seyyedbaglou², Darya Khoshkalamian³, Hossein Fayazmanesh⁴, Fatemeh Mirzai⁵,
Amirmahdi Amraei⁶*

1. M.Sc. in Clinical Psychology, School of Medicine, Zanjan University of Medical Sciences, Zanjan, Iran. E-mail : zkarimi604@gmail.com

2. MA in General Psychology, University of Tabriz -faculty of educational science and psychology, Tabriz, Iran. E-mail : elnaz.seyyedbaglou@gmail.com

3. MA in General Psychology, Department of Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail : halestorm1379@gmail.com

4. MA in General Psychology, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khoramabad, Iran.
E-mail : hossein.fayazmanesh@kums.ac.ir

5. MA in General Psychology, Department of Psychology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail : mirzaifatemeh@gmail.com

6. M.Sc. in Clinical Psychology, School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. E-mail : Amirmahdi.amraei@gmail.com

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 25 September 2025

Received in revised form: 23 October 2025

Accepted: 22 November 2025

Published online: 21 March 2026

Keywords:

Covert Aggression,
Empathy,
Narcissism,
Overt Aggression.

ABSTRACT

Background: Overt and covert aggression are among the leading factors destabilizing marital relationships, and narcissistic traits heighten the likelihood of both forms of aggression between spouses. Empathy, as an inhibitory skill, can moderate or mediate the pathway from narcissism to aggression; however, few studies have simultaneously examined both types of aggression alongside the mediating role of empathy in married couples.

Aims: The present study aimed to examine the mediating role of empathy in the relationship between narcissism and overt and covert aggression among married individuals.

Methods: This correlational, path-analytic study included all married residents of Tehran during the first quarter of 2025 (March–June 2025). A convenience sample of 379 participants completed the Overt–Covert Aggression Inventory (Miyazaki et al., 2003), the short form of the Five-Factor Narcissism Inventory (Sherman et al., 2015), and the Basic Empathy Scale (Jolliffe & Farrington, 2006). Data were analyzed using Pearson correlations and structural equation modeling in SPSS 27 and AMOS 24.

Results: The indirect effect of grandiose narcissism on overt aggression through cognitive empathy ($\beta = 0.399$) and on covert aggression ($\beta = 0.276$) was significant. Likewise, the indirect effect of vulnerable narcissism on overt aggression ($\beta = 0.027$) and covert aggression ($\beta = 0.019$) through cognitive empathy was significant. The mediating role of affective empathy was also confirmed: grandiose narcissism had significant indirect effects on overt ($\beta = 0.100$) and covert aggression ($\beta = 0.128$), and vulnerable narcissism showed indirect effects on overt ($\beta = 0.008$) and covert aggression ($\beta = 0.011$).

Conclusion: Overall, the findings suggest that narcissism may contribute to both overt and covert forms of aggressive behavior in marital relationships through reducing empathy. Enhancing empathy-related skills may therefore play an important role in reducing marital conflicts and improving relationship quality.

Citation: Karimi, Z., Seyyedbaglou, E., & Khoshkalamian, D., Fayazmanesh, H., Mirzai, F., Amraei, A. (2026). Predicting Overt and Covert Aggression Based on Narcissism in Married Individuals: The Mediating Role of Empathy. *Journal of Psychological Science*, 25(157), 1-17. [10.61186/jps.25.157.20](https://doi.org/10.61186/jps.25.157.20)

Journal of Psychological Science, Vol. 25, No. 157, 2026.

© The Author(s). DOI: [10.61186/jps.25.157.20](https://doi.org/10.61186/jps.25.157.20)

✉ **Corresponding Author:** Amirmahdi Amraei. M.Sc. in Clinical Psychology, School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran. Amirmahdi.amraei@gmail.com Tel: (+98) 9182291284

Extended Abstract

Introduction

Aggression in marital relationships, often stemming from unhealthy interaction patterns, emotional dysregulation, and a lack of communication skills (Panabad et al., 2022; Pettit et al., 2024), ultimately leads to reduced intimacy, increased conflict, and relationship dissolution (Roth et al., 2025). This construct encompasses various harmful behaviors, including verbal aggression, physical violence, property destruction, and even homicide (Popescu et al., 2021). Aggression is broadly categorized into direct (overt) and indirect (covert) forms; while overt aggression involves physical or verbal acts, indirect aggression refers to behaviors such as rumor-spreading and social exclusion (Moroń, 2025). Given the pivotal role of marital relationships in individuals' well-being, the manifestation of either type of aggression can severely disrupt their stability and quality (Aggarwal & Gupta, 2022).

Highly narcissistic individuals often exhibit low psychological tolerance and a greater propensity for aggressive reactions even to minor provocations (Kjærvik & Bushman, 2021). Narcissism, characterized by hostility, a sense of entitlement, and grandiosity (Poushneh et al., 2024; Zeigler-Hill & Dehaghi, 2023), frequently involves disregarding others' feelings to prioritize self-focus (Olejarnik & Romano, 2023). This personality trait manifests in two forms: grandiose and vulnerable narcissism. Grandiose narcissism is associated with high self-esteem and extensive social engagement, whereas vulnerable narcissism is linked to low self-esteem, insecurity, and avoidance of face-to-face interactions (Carone et al., 2023).

Empathy, as a crucial social competence, can moderate the relationship between narcissism and aggression, primarily because narcissistic individuals often demonstrate deficits in both cognitive and affective empathy (Subra, 2023; Poushneh et al., 2024). Research indicates that higher levels of empathy are associated with reduced aggressive behaviors, as empathy fosters prosocial actions and inhibits antisocial tendencies (Day et al., 2012). Empathy comprises affective (automatic sharing of

others' feelings) and cognitive (consciously understanding others' perspectives) dimensions (Vassallo et al., 2023), and it is linked to successful relationships, self-efficacy, and effective emotion regulation (Kim, 2018; Williams et al., 2018). However, despite recent advancements, significant gaps persist in the literature, including a scarcity of studies specifically focusing on married populations, insufficient differentiation between overt and covert aggression, and a lack of comprehensive examination of empathy's mediating role in this relationship. The current study aims to address these gaps by investigating the mediating role of empathy in the relationship between narcissism and both overt and covert aggression in married individuals.

Method

This descriptive-correlational study employed a structural equation modeling (SEM) design to predict overt and covert aggression based on narcissism, with empathy as a mediator, in married individuals. The statistical population comprised all married residents of Tehran during the first quarter of 2025 (Iranian calendar). A convenience sample of 379 participants was recruited through an online questionnaire, exceeding Kline's (2023) recommended minimum sample size for SEM. Inclusion criteria included being married, aged 18-50, holding at least a high school diploma, and willingness to participate; incomplete responses or self-reported severe psychological issues led to exclusion. Collected data were analyzed using descriptive and inferential statistics, specifically Pearson correlation and path analysis, utilizing SPSS and AMOS software.

Data collection involved three instruments: The Overt-Covert Aggression Inventory (OCAI) by Miyazaki et al. (2003), a 10-item questionnaire with two subscales for overt and covert aggression, demonstrated good reliability and validity in the current study (overall Cronbach's alpha = 0.71). The Five-Factor Narcissism Inventory-Short Form (FFNI-SF) by Sherman et al. (2015), comprising 60 items, measures both grandiose and vulnerable narcissism and also showed acceptable reliability in this study (overall Cronbach's alpha = 0.75). Lastly, the Basic Empathy Scale (BES) by Jolliffe and Farrington (2006), a 20-item scale with affective and cognitive

empathy subscales, exhibited high reliability in the present research (overall Cronbach's $\alpha = 0.87$). The validity and reliability of all instruments were confirmed in previous studies and further corroborated within this research.

Results

The present study's sample comprised 379 married individuals, with a mean age of 35.96 ± 7.72 years (ranging from 19 to 50 years), consisting of 48.5% males and 51.5% females. Educational attainment included 20.3% with a high school diploma, 44.6% with a bachelor's degree, 29.5% with a master's degree, and 6.6% with a doctorate. Prior to analysis, outliers were identified using skewness, kurtosis, and Mahalanobis distance, and the independence of errors was confirmed by a Durbin-Watson statistic of 1.98, which falls within the acceptable range of 1.5 to 2.5.

Initial correlational analyses (Table 1) indicated significant relationships among the exogenous variables (grandiose and vulnerable narcissism), endogenous variables (overt and covert aggression), and mediating variables (cognitive and affective empathy). Subsequently, the model fit indices (Table 4) for the proposed research model demonstrated an excellent fit, with the χ^2/df ratio less than 3, Comparative Fit Index (CFI) and Goodness-of-Fit Index (GFI) greater than 0.90, and Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) less than 0.08, all consistent with Kline's (2023) recommendations.

Table 1. Direct Effects of the Structural Model

Path	Coefficient (β)	Standard Error	P-value
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Cognitive Empathy	-0.66	-15.14	0.001
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Cognitive Empathy	-0.21	-4.93	0.001
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Affective Empathy	-0.60	-12.56	0.001
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Affective Empathy	-0.23	-4.96	0.001
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Overt Aggression	0.20	3.50	0.001
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Overt Aggression	0.13	3.42	0.001
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Covert Aggression	0.20	3.06	0.002
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Covert Aggression	0.11	2.48	0.013
Cognitive Empathy $\rightarrow$ Overt Aggression	-0.49	-9.41	0.001
Affective Empathy $\rightarrow$ Overt Aggression	-0.20	-3.65	0.001
Cognitive Empathy $\rightarrow$ Covert Aggression	-0.39	-6.54	0.001
Affective Empathy $\rightarrow$ Covert Aggression	-0.13	-2.85	0.004

Based on the results presented in Table 2, the standardized coefficients indicate that grandiose narcissism has a significant negative effect on both cognitive empathy ($\beta = -0.66$) and affective empathy ($\beta = -0.60$). Similarly, vulnerable narcissism also negatively impacts cognitive empathy ($\beta = -0.21$) and affective empathy ($\beta = -0.23$). These findings suggest that as various types of narcissism increase, empathy levels decrease across both cognitive and affective dimensions. In the domain of aggressive behaviors, the results reveal that grandiose narcissism positively influences both overt aggression ($\beta = 0.20$) and covert aggression ($\beta = 0.20$). Furthermore, vulnerable narcissism also positively affects overt aggression ($\beta = 0.13$) and covert aggression ($\beta = 0.11$). This

indicates that elevated levels of narcissism, whether grandiose or vulnerable, are associated with increased aggressive behaviors. Conversely, the findings demonstrate that cognitive empathy plays an inhibitory role in both overt aggression ($\beta = -0.49$) and covert aggression ($\beta = -0.39$), leading to a reduction in these behaviors. Additionally, affective empathy also exhibits a negative effect on overt aggression ($\beta = -0.20$) and covert aggression ($\beta = -0.13$). Overall, the modeling results suggest that an increase in both types of narcissism is associated with a decrease in empathy components and an increase in aggression, while an increase in empathy (cognitive and affective) serves a protective role, leading to a reduction in both overt and covert aggression.

Table 2. Indirect Effects of the Structural Model

Path	Indirect Effect (β)	Confidence Interval (95%)		P-value	Result
		Lower Bound	Upper Bound		
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Cognitive Empathy $\rightarrow$ Overt Aggression	0.399	0.282	0.549	0.002	Yes
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Cognitive Empathy $\rightarrow$ Covert Aggression	0.276	0.138	0.434	0.005	Yes
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Cognitive Empathy $\rightarrow$ Overt Aggression	0.027	0.016	0.042	0.002	Yes
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Cognitive Empathy $\rightarrow$ Covert Aggression	0.019	0.010	0.034	0.002	Yes
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Affective Empathy $\rightarrow$ Overt Aggression	0.100	0.001	0.205	0.043	Yes
Grandiose Narcissism $\rightarrow$ Affective Empathy $\rightarrow$ Covert Aggression	0.128	0.021	0.236	0.010	Yes
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Affective Empathy $\rightarrow$ Overt Aggression	0.008	0.000	0.019	0.034	Yes
Vulnerable Narcissism $\rightarrow$ Affective Empathy $\rightarrow$ Covert Aggression	0.011	0.003	0.024	0.006	yes

To assess the significance of the indirect effects of exogenous variables on aggression, a bootstrapping method was employed. The results in Table 3, based on 5000 resamples at a 95% confidence level, indicate that all indirect pathways through both cognitive and affective empathy are statistically significant. As the bias-corrected confidence intervals for all paths do not include zero, the mediating role of empathy in the relationships between grandiose and vulnerable narcissism and both overt and covert aggression is fully confirmed. Specifically, significant indirect effects were found for grandiose narcissism on overt aggression ($\beta = 0.399$, CI [0.282, 0.549]) and covert aggression ($\beta = 0.276$, CI [0.138, 0.434]) via cognitive empathy. Similarly, vulnerable narcissism significantly influenced overt aggression ($\beta = 0.027$, CI [0.016, 0.042]) and covert aggression ($\beta = 0.019$, CI [0.010, 0.034]) through cognitive empathy. Furthermore, affective empathy also mediated the effects of grandiose narcissism on overt aggression ($\beta = 0.100$, CI [0.001, 0.205]) and covert aggression ($\beta = 0.128$, CI [0.021, 0.236]), as well as vulnerable narcissism on overt aggression ($\beta = 0.008$, CI [0.000, 0.019]) and covert aggression ($\beta = 0.011$, CI [0.003, 0.024]). These findings collectively confirm the presence of mediation across all hypothesized pathways.

Conclusion

The present study's findings revealed that both grandiose and vulnerable narcissism are significantly associated with higher levels of overt and covert aggression in married individuals, consistent with existing literature (Kjærviik & Bushman, 2021; Panabad et al., 2022). Grandiose narcissists, when confronted with threats or frustrations, often exhibit overt aggressive reactions (e.g., blaming or demeaning behaviors) to assert dominance or preserve their inflated self-image (Campbell & Foster, 2002). Conversely, vulnerable narcissists, due to heightened sensitivity to rejection and shame, tend to resort to more covert aggression (e.g., emotional withdrawal or silent treatment) (Okada, 2010), a form of aggression that can be particularly damaging in intimate relationships (Cummings & Davies, 2011).

Furthermore, results indicated that both dimensions of empathy (cognitive and affective) are significantly and negatively related to overt and covert aggression, suggesting that increased empathy leads to reduced aggression, which aligns with previous research (Day et al., 2012). A key finding of this study was the confirmation of empathy's mediating role in the relationship between narcissism and aggression; specifically, a reduction in cognitive and affective

empathy serves as a mechanism through which narcissism contributes to increased aggression. Deficits in empathy limit emotional processing and amplify impulsive reactions (Lobbestael et al., 2014), which within marital relationships can lead to misunderstandings, hypersensitivity to threats, and hostile interpretations of situations (Vachon et al., 2014; Fincham & Beach, 2010).

The study's limitations include the use of convenience sampling, its focus on married individuals in Tehran, and reliance on self-report measures, which restrict the generalizability of findings. The lack of control for variables such as marital duration, attachment styles, and mental health status was another limitation. Moreover, the cross-sectional nature of the research precludes causal inference. Therefore, for future studies, the use of random sampling, multi-source data (e.g., spouse reports), and longitudinal designs is

recommended. Additionally, investigating other mediating and moderating variables, and designing educational programs for couples focused on enhancing empathy, emotion regulation, and effective communication, are advised to prevent overt and covert aggression.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guideline: This study adhered to all ethical guidelines, including obtaining informed consent from participants, ensuring the confidentiality of their information, and voluntary participation in entering and exiting the study.

Funding: This research received no specific grant from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors. All study costs were borne by the authors.

Authors' contribution: All authors contributed relatively equally to the study's design, execution, data analysis, and manuscript writing

Conflict of interest: The authors declare that they have no conflict of interest regarding the publication of this paper.

Acknowledgments: The authors express their gratitude to all participants who contributed to this study.

پیش‌بینی پرخاشگری آشکار و پنهان بر اساس خودشیفتگی در افراد متأهل: نقش میانجی همدلی زهرا کریمی^۱، الناز سیدبگلو^۲، دریا فیاض‌منش^۳، فاطمه میرزائی^۴، امیرمهدی امرائی^{۵*}

۱- کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران.

۲- کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۳- کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

۴- کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران.

۵- کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

۶- کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۰۴

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۱

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۹/۰۱

انتشار برخط: ۱۴۰۵/۰۱/۰۱

کلیدواژه‌ها:

پرخاشگری آشکار، پرخاشگری پنهان، خودشیفتگی، همدلی.

زمینه: پرخاشگری آشکار و پنهان از عوامل اصلی تزلزل روابط زناشویی‌اند و صفات خودشیفتگی احتمال بروز هر دو را در همسران افزایش می‌دهد. همدلی، به‌عنوان مهارتی بازدارنده، می‌تواند مسیر اثر خودشیفتگی بر پرخاشگری را تعدیل یا میانجی‌گری کند. با این حال، پژوهش‌های اندکی به صورت هم‌زمان هر دو نوع پرخاشگری و نقش میانجی همدلی را در زوج‌های متأهل بررسی کرده‌اند.

هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی همدلی در رابطه بین خودشیفتگی و پرخاشگری آشکار و پنهان در افراد متأهل بود.

روش: این مطالعه از نوع همبستگی و تحلیل مسیر بود و جامعه آماری آن شامل تمامی افراد متأهل ساکن شهر تهران در در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ بود. نمونه‌ای ۳۷۹ نفره به روش در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌های سیاهه پرخاشگری آشکار-پنهان (مبازاکی و همکاران، ۲۰۰۳)، فرم کوتاه مقیاس خودشیفتگی پنج عاملی (شرمن و همکاران، ۲۰۱۵) و مقیاس همدلی پایه (جولایف و فاریگتون، ۲۰۰۶) را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری در نرم‌افزار SPSS-27 و AMOS-24 مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که اثر غیرمستقیم خودشیفتگی بزرگ‌منش بر پرخاشگری آشکار از طریق همدلی شناختی ($\beta=0/399$) و همچنین بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/276$) معنادار بود. علاوه بر این، اثر غیرمستقیم خودشیفتگی آسیب‌پذیر بر پرخاشگری آشکار از طریق همدلی شناختی ($\beta=0/27$) و بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/19$) نیز معنادار گزارش شد. همچنین، نقش همدلی عاطفی به‌عنوان میانجی نیز تأیید شد؛ به‌طوری‌که اثر غیرمستقیم خودشیفتگی بزرگ‌منش بر پرخاشگری آشکار ($\beta=0/100$) و بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/128$) معنادار بود. اثر غیرمستقیم خودشیفتگی آسیب‌پذیر بر پرخاشگری آشکار از طریق همدلی عاطفی ($\beta=0/008$) و بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/011$) نیز معنادار بود.

نتیجه‌گیری: به‌طور کلی نتایج نشان می‌دهد که خودشیفتگی از طریق کاهش همدلی می‌تواند زمینه‌ساز بروز انواع مختلف رفتارهای پرخاشگرانه در روابط زناشویی شود. توجه به تقویت مهارت‌های همدلی می‌تواند در کاهش تعارضات و ارتقای کیفیت روابط زوجین مؤثر باشد.

استناد: کریمی، زهرا؛ سیدبگلو، الناز؛ فیاض‌منش، حسین؛ میرزائی، و امرائی، امیرمهدی (۱۴۰۵). پیش‌بینی پرخاشگری آشکار و پنهان بر اساس خودشیفتگی در افراد متأهل: نقش میانجی همدلی. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۵، شماره ۱۵۷، ۱-۱۷.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۵، شماره ۱۵۷، ۱۴۰۵. DOI: [10.61186/jps.25.157.20](https://doi.org/10.61186/jps.25.157.20)

✉ نویسنده مسئول: امیرمهدی امرائی. کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

تلفن: ۰۹۱۸۲۲۹۱۲۸۴ E-mail: Amirmahdi.amraei@gmail.com

مقدمه

پرخاشگری^۱ در روابط زوجین اغلب نتیجه الگوهای ناسالم تعامل، ناتوانی در مدیریت هیجانی و فقدان مهارت‌های ارتباطی است (پانا‌باد و همکاران، ۲۰۲۲؛ پتیت و همکاران، ۲۰۲۴). این مسئله در بلندمدت به کاهش صمیمیت، افزایش تعارض، شکل‌گیری خصومت و حتی فروپاشی رابطه می‌انجامد (روت و همکاران، ۲۰۲۵). پرخاشگری سازه‌ای است که گرایش‌ها یا رفتارهایی با هدف وارد کردن آسیب یا صدمه را در بر می‌گیرد. در واقع، پرخاشگری یک اصطلاح چتری است که انواع مختلفی از تکانه‌ها، اعمال یا رفتارها مانند پرخاشگری کلامی، تهدید، خشونت فیزیکی، تخریب اموال و حتی قتل را شامل می‌شود (پوپسکو و همکاران، ۲۰۲۱). رفتار پرخاشگرانه در انسان‌ها معمولاً به دو دسته پرخاشگری مستقیم و غیرمستقیم تقسیم می‌شود. پرخاشگری مستقیم (آشکار) شامل اعمال فیزیکی (مانند مشت زدن، لگد زدن) یا کلامی (مانند توهین) است؛ در حالی که پرخاشگری غیرمستقیم (پنهان) شامل شایعه‌پراکنی، طرد اجتماعی، دستکاری بین‌فردی و دریغ‌کردن دوستی می‌شود (فیت و همکاران، ۲۰۲۳). از پرخاشگری آشکار می‌تواند با افزایش جایگاه اجتماعی، کسب منابع، بازداشتن رقیبان و نشان دادن توان حفاظت، شانس تولیدمثل را بالا ببرد. در مقابل، پرخاشگری غیرمستقیم با آسیب‌زدن پنهانی به روابط و موقعیت اجتماعی دیگران، بیشترین صدمه را به قربانی وارد می‌کند، در حالی که کمترین خطر را متوجه عامل آن می‌سازد (مورون، ۲۰۲۵). با توجه به نقش محوری روابط زناشویی در سلامت روانی و کارکرد اجتماعی افراد، بروز رفتارهای پرخاشگرانه اعم از آشکار و پنهان می‌تواند ثبات و کیفیت این روابط را به شدت مختل کند (آگاروال و گوپتا، ۲۰۲۲). نتایج فراتحلیل شیاریک و بوشمن (۲۰۲۱) نشان داد خودشیفتگی^۲ یک عامل خطر برای پرخاشگری زوجین است.

افراد بسیار خودشیفته تحمل روانی پایینی دارند و با کوچک‌ترین تحریک، تمایل بیشتری به واکنش‌های پرخاشگرانه نشان می‌دهند (کزاریک و بوشمن، ۲۰۲۱). خودشیفتگی اغلب با خصومت، پرخاشگری و دشمنی نسبت به دیگران به‌ویژه کسانی که از فرد خودشیفته عملکرد بهتری دارند، مرتبط است (پوشنه و همکاران، ۲۰۲۴). خودشیفتگی با

احساس استحقاق، احساس خودبزرگ‌بینی و آمادگی برای سوءاستفاده از دیگران مشخص می‌شود (زیگلر-هیل و دهقانی، ۲۰۲۳). افراد خودشیفته بیشتر تمایل دارند احساسات دیگران را نادیده بگیرند تا بتوانند بر خود تمرکز کنند (اولیجارنیک و رومانو، ۲۰۲۳). دو شکل خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و آسیب‌پذیر معرفی شده است. این دو بعد در ویژگی‌هایی مانند عزت‌نفس شکننده، تکبر، خودمحوری و بی‌توجهی به نیازهای دیگران مشترک‌اند، اما تفاوت‌های قابل‌توجهی نیز دارند. خودشیفتگی بزرگ‌منشانه با خودانگاره مستقل و عزت‌نفس بالا رابطه مثبت دارد، در حالی که خودشیفتگی آسیب‌پذیر با عزت‌نفس پایین مرتبط است (ماهادوان، ۲۰۲۴). این دو شکل خودشیفتگی در توانایی‌های اجتماعی برای جلب توجه و تحسین نیز تفاوت دارند. افراد دارای خودشیفتگی بزرگ‌منشانه معمولاً در تعاملات اجتماعی متعدد شرکت می‌کنند و به دلیل اعتمادبه‌نفس، کاریزما و برون‌گرایی بازخورد مثبت دریافت می‌کنند، که این امر به تقویت باورهای بزرگ‌منشانه آن‌ها کمک می‌کند (زاجنکوفسکی و همکاران، ۲۰۱۸). در مقابل، افراد دارای خودشیفتگی آسیب‌پذیر اغلب ناامن، خجالتی، ناراضی، تدافعی و دچار خودتردیدی هستند، که به کاهش شایستگی اجتماعی می‌انجامد. این افراد به دلیل اضطراب و تحمل پایین ناکامی کمتر در تعاملات چهره‌به‌چهره شرکت می‌کنند و توجه و تحسین کمتری دریافت می‌کنند (کارون و همکاران، ۲۰۲۳).

در این میان، همدلی^۳ یکی از اساسی‌ترین توانمندی‌های اجتماعی است که قادر است رابطه میان خودشیفتگی و پرخاشگری را تعدیل یا میانجی‌گری کند. همدلی شناختی و عاطفی پایین که با سوگیری اسناد خصمانه مرتبط است، در خودشیفتگی مشاهده می‌شود (سورا، ۲۰۲۳). افراد خودشیفته فاقد همدلی‌اند و کمتر احتمال دارد به دیگران اهمیت بدهند. خودشیفتگی با صفاتی مانند سازگاری، همدلی و صمیمیت رابطه منفی دارد (پوشنه و همکاران، ۲۰۲۴). از طرفی تحقیقات نشان می‌دهد که افراد با سطوح بالاتر همدلی کمتر درگیر رفتارهای خشونت‌آمیز یا پرخاشگرانه می‌شوند، زیرا همدلی اقدامات اجتماعی را تقویت می‌کند و تمایلات ضد اجتماعی را مهار می‌کند (دی و همکاران، ۲۰۱۲). همدلی به

عنوان ظرفیت درک و به اشتراک گذاشتن احساسات دیگران تعریف می‌شود (نایر و همکاران، ۲۰۲۴). همدلی عموماً شامل دو بعد همدلی عاطفی (توانایی به اشتراک گذاری خودکار احساسات دیگران) و همدلی شناختی (توانایی دیدن جهان از منظر دیگری به صورت آگاهانه) است (واسلو و همکاران، ۲۰۲۳). همدلی پیامدهایی گسترده در جنبه‌های مختلف عملکرد بین فردی دارد. این توانایی با روابط موفق، احساس خود کارآمدی و تنظیم مؤثر هیجان در ارتباط است و از همین طریق حساسیت به حالات عاطفی دیگران را افزایش داده و به ترویج رفتارهای جامعه‌پسند کمک می‌کند (کیم، ۲۰۱۸؛ ویلیامز و همکاران، ۲۰۱۸)؛ افرادی که سطوح بالاتری از همدلی را نشان می‌دهند اغلب با نیازهای عاطفی دیگران هماهنگی بیشتری دارند، که می‌تواند منجر به افزایش حمایت اجتماعی و افزایش رضایت در رابطه شود (فلوریان و پاسارلو، ۲۰۱۹).

با وجود پیشرفت‌های اخیر، هنوز شکاف‌های مهمی در ادبیات پژوهش وجود دارد. بیشتر مطالعات روابط خودشیفتگی و پرخاشگری را در جمعیت‌های عمومی یا نوجوانان بررسی کرده‌اند و پژوهش‌های کمتری به‌طور اختصاصی بر افراد متأهل متمرکز کرده‌اند. اغلب پژوهش‌ها تنها یک نوع پرخاشگری را مدنظر قرار داده‌اند، در حالی که تمایز میان پرخاشگری آشکار و پنهان می‌تواند تفاوت‌های مهمی در مکانیسم‌های روان‌شناختی آشکار سازد. نقش میانجی‌گری همدلی در این رابطه هنوز به صورت جامع و در چارچوب زوجین بررسی نشده است؛ به‌ویژه با توجه به اینکه پایین بودن همدلی یکی از ویژگی‌های متمایز خودشیفتگی و نیز یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های قوی رفتارهای پرخاشگرانه است. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش میانجی همدلی در رابطه بین خودشیفتگی و پرخاشگری آشکار و پنهان در افراد متأهل انجام شد.

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و طرح همبستگی به شیوه مدلیابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی افراد متأهل ساکن شهر تهران در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ بود. نمونه‌ها با روش نمونه‌گیری در

دسترس انتخاب شدند؛ بدین صورت که لینک پرسشنامه به صورت آنلاین منتشر شد و افرادی که واجد شرایط بودند و تمایل به همکاری داشتند آن را تکمیل کردند. با توجه به پیشنهاد کلین (۲۰۲۳) مبنی بر اینکه حداقل حجم نمونه برای مدل‌یابی معادلات ساختاری ۲۵۰ نفر است، حجم نمونه این پژوهش ۳۷۹ نفر در نظر گرفته شد. معیارهای ورود شامل تأهل، سن ۱۸ تا ۵۰ سال، تحصیلات حداقل دیپلم و توانایی و تمایل برای تکمیل پرسشنامه آنلاین بود و افرادی که به تمام سؤالات پاسخ نداده بودند یا بنا به اظهار خود مشکلات شدید روان‌شناختی داشتند از تحلیل حذف شدند.

ب) ابزار

سیاهه پرخاشگری آشکار-پنهان (OCAI): سیاهه پرخاشگری آشکار-پنهان توسط میازاکی و همکاران در سال ۲۰۰۳ و با هدف سنجش الگوهای مختلف ابراز خشم و پرخاشگری در جمعیت ژاپنی تدوین شد. این ابزار یک پرسشنامه ۱۰ سؤالی است که بر اساس تحلیل‌های سازه‌ای اولیه دارای دو زیرمقیاس است: پرخاشگری آشکار و مستقیم و پرخاشگری پنهان و غیرمستقیم؛ هر زیرمقیاس شامل ۵ گویه است. گویه‌های زیرمقیاس پرخاشگری آشکار و مستقیم عبارت‌اند از: «وقتی از کوره در می‌روم، خشمم را سر یک چیز خالی می‌کنم»، «زودتر از دیگران عصبی می‌شوم»، «وقتی عصبانی می‌شوم، حرفم را رک می‌زنم»، «وقتی سرم داد می‌زنند، من هم داد می‌زنم»، و «وقتی نمی‌توانم خشمم را تحمل کنم، از الفاظ توهین‌آمیز استفاده می‌کنم». گویه‌های زیرمقیاس پرخاشگری پنهان و غیرمستقیم شامل این موارد هستند: «از یک آدم همه‌چیزدان سؤال‌هایی می‌پرسم تا او را خجالت‌زده کنم»، «به افرادی که دوستان ندارم، طعنه می‌زنم»، «وقتی به من دستور می‌دهند، عمداً کارهایی انجام می‌دهم تا خشمم را خالی کنم»، «افرادی را که خیلی از آن‌ها خوشم نمی‌آید، نادیده می‌گیرم»، و «به انتقام فکر می‌کنم، اما در واقع هیچ کاری انجام نمی‌دهم». نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت لیکرت پنج‌درجه‌ای از ۱ («کاملاً مخالفم») تا ۵ («کاملاً موافقم») انجام می‌شود. بدین ترتیب دامنه نمره زیرمقیاس‌ها ۵ تا ۲۵ و نمره کل ۱۰ تا ۵۰ است و خط برش استاندارد گزارش نشده و تفسیر بر مبنای نمره‌های نسبی صورت می‌گیرد. بر اساس گزارش میازاکی و همکاران (۲۰۰۳) این پرسشنامه از اعتبار درونی مناسب برخوردار است؛ به‌طوری‌که آلفای کرونباخ برای زیرمقیاس پرخاشگری آشکار ۰/۷۳ و

برای زیرمقیاس پرخاشگری پنهان ۰/۷۴ گزارش شده است. همچنین پایایی بازآزمایی طی دو هفته برای زیرمقیاس آشکار ۰/۸۸ و برای زیرمقیاس پنهان ۰/۸۴ به دست آمده است. شواهد روایی همگرا و هم‌زمان نیز از طریق همبستگی مثبت و معنادار با پرسشنامه پرخاشگری باس-پری و نیز با شاخص‌های پرخاشگری در آزمون ناکامی-تصویر روزنروایگ به دست آمده است. تحلیل عاملی نیز مدل دو عاملی را تأیید کرده و شاخص‌های برازش نشان می‌دهند که ساختار دو عاملی نسبت به مدل یک عاملی برازش بهتری دارد. بر این اساس، پرسشنامه پرخاشگری آشکار-پنهان ابزاری کوتاه، معتبر و پایا برای سنجش انواع مختلف رفتار پرخاشگرانه محسوب می‌شود (میازاکی و همکاران، ۲۰۰۳). در پژوهش حاضر نیز این پرسشنامه اعتباریابی شد؛ به‌طوری‌که روایی صوری و محتوایی آن با نظر ۵ نفر از متخصصان روان‌شناسی تأیید گردید و روایی سازه با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار گرفت که ضمن تأیید دو عامل، شاخص‌های برازش نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل بودند. روایی همگرا نیز با استفاده از پرسشنامه پرخاشگری باس-بری ($r=0/45$) انجام شد. همچنین پایایی ابزار با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۱، برای زیرمقیاس پرخاشگری آشکار ۰/۷۹ و برای زیرمقیاس پرخاشگری پنهان ۰/۷۴ محاسبه شد.

فرم کوتاه مقیاس خودشیفتگی پنج عاملی^۱ (FFNI-SF): فرم کوتاه مقیاس خودشیفتگی پنج عاملی توسط شرمان و همکاران (۲۰۱۵) توسعه داده شد و دو جنبه خودشیفتگی آسیب‌پذیر (بدینی/بی‌اعتمادی، نیاز به تحسین، عصبانیت واکنش‌پذیر و شرم) و خودشیفتگی خودبزرگ‌بین (جستجوی تحسین، استکبار، اقتدار، استحقاق، نمایش دادن، بهره‌برداری، تخیل‌های بزرگ، بی‌تفاوتی، عدم همدلی، رفتار منفی) را به عنوان انواع خودشیفتگی مطرح می‌کند. دارای ۶۰ گویه است که بر اساس لیکرت ۵ درجه‌ای نمره گذاری می‌شود. نمره کل ۶۰ تا ۳۰۰ و دامنه هر خرده‌مقیاس ۴ تا ۲۰ است و خط برش استاندارد گزارش نشده است. اعتبار آن توسط شرمان و همکاران (۲۰۱۵) مورد تأیید قرار گرفته است؛ به‌گونه‌ای که نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد ساختار ۱۵ عاملی این مقیاس از برازش قوی و قابل قبول برخوردار است. همچنین، پایایی درونی خرده‌مقیاس‌ها در نسخه اصلی با استفاده از آلفای کرونباخ در محدوده ۰/۷۰ تا ۰/۹۰ گزارش شده

و شاخص‌های روایی همگرا و واگرا نیز رضایت‌بخش بوده‌اند. در ایران توسط غضنفری و رافضی (۱۴۰۲) شاخص همسانی درونی یعنی آلفای کرونباخ بدست آمده، برای کل پرسشنامه ۰/۸۷ و برای ۱۵ خرده‌مقیاس بین ۰/۵۴ تا ۰/۷۹، مطلوب گزارش کردند. شاخص پایایی بازآزمایی کل مقیاس در فاصله سه هفته‌ای ۰/۸۸ بود و ضرایب بازآزمایی خرده‌مقیاس‌ها برای ۱۵ خرده‌مقیاس بین ۰/۵۵ تا ۰/۸۱ و مناسب بود. همچنین روایی همگرا این پرسشنامه با توجه به ضریب همبستگی کلی نمره این پرسشنامه با دو پرسشنامه شخصیت خودشیفته و خودشیفتگی مرضی به ترتیب برابر با ۰/۵۲ و ۰/۵۳ و معنادار بود. روایی سازه این پرسشنامه که با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی انجام شد، نیز نشان‌دهنده برازش مناسب و قابل قبول این پرسشنامه بود (رضایی، ۱۴۰۲). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای خودشیفتگی آسیب‌پذیر ۰/۷۶، برای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین ۰/۷۳ و برای کل ابزار ۰/۷۵ بدست آمد.

مقیاس همدلی پایه^۲ (BES): نسخه اصلی مقیاس همدلی پایه توسط جولینی و فارینگتون (۲۰۰۶) تدوین شده است و دارای ۲۰ سؤال و ۲ خرده‌مقیاس عاطفی و شناختی است. «خرده‌مقیاس شناختی» از ۹ سؤال (۳، ۹، ۶، ۴، ۱۴، ۱۰، ۱۶، ۱۴، ۲۰) و «خرده‌مقیاس عاطفی» از ۱۱ سؤال (۱، ۲، ۴، ۱۰، ۱۴، ۱۶، ۲۰، ۱۴، ۶، ۴، ۵) تشکیل شده است. ۷، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۵، ۱۷، ۱۸، ۱۶ تشکیل شده است. پرسشنامه همدلی پایه، یک ابزار نگرش سنج می‌باشد که از نوع مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای است. این مقیاس دامنه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) دارد. روش نمره‌گذاری در این پرسشنامه در سؤالات ۷، ۶، ۸، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۰ معکوس است. دامنه نمره کل از ۲۰ تا ۱۰۰ و دامنه زیرمقیاس شناختی از ۹ تا ۴۵ و زیرمقیاس عاطفی از ۱۱ تا ۵۵ است و خط برش استاندارد گزارش نشده است. ضریب روایی همگرایی این مقیاس با پرسشنامه همدلی جونز ۰/۶۸ بدست آمد. روایی مقیاس با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مطلوب گزارش شده است و ضریب آلفای کرونباخ مقیاس همدلی پایه برای کل مقیاس ۰/۶۶ و برای خرده‌مقیاس شناختی ۰/۶۹ و برای خرده‌مقیاس عاطفی ۰/۷۱ بدست آمد. ویژگی‌های روانسنجی این پرسشنامه در ایران توسط جعفری و همکاران (۱۳۹۶) بررسی شد. نتایج بررسی اعتبار سازه عاملی نشان داد که دو خرده‌مقیاس همدلی اساسی ۳۷/۷ واریانس را به خود اختصاص می‌دهند و پایایی آزمون

کرونباخ برای همدلی شناختی ۰/۸۲، برای همدلی عاطفی ۰/۸۳ و برای کل ابزار ۰/۸۷ بدست آمد.

(ب) روش اجرا

در این مطالعه جهت بررسی روابط مستقیم و غیر مستقیم متغیرها از روش معادلات ساختاری استفاده شد. داده‌ها پس از گردآوری با استفاده از آمار توصیفی و آمار استنباطی شامل همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر توسط نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-24 تحلیل شدند.

معنادار از توزیع نرمال را نشان داد ($p > 0.05$)، نمودارهای پراکندگی بین هر متغیر پیش‌بین و ملاک روندهای تقریباً خطی و فقدان الگوهای منحنی‌وار را تأیید کرد، شاخص‌های هم‌خطی چندگانه نیز در محدوده قابل قبول بودند؛ به‌طوری که مقادیر تحمل همگی بالاتر از ۰/۲۰ و مقادیر VIF کمتر از ۵ به دست آمدند. استقلال خطاها با «آزمون دوربین-واتسون» سنجیده شد و مقدار ۱/۹۸ در بازه مطلوب ۱/۵ تا ۲/۵ قرار گرفت. همچنین، نمودارهای جعبه‌ای-سیل^۲ برای هر متغیر، نقاط پرت برون‌رو (فراتر از ۳ IQR) را شناسایی نکرد و بنابراین داده‌های تحلیل شده عاری از موارد پرت تأثیرگذار گزارش شدند. جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
۱. پرخاشگری آشکار	۳۷۹	۱۰/۸۹	۲/۰۸	۰/۲۱	-۰/۳۵
۲. پرخاشگری پنهان	۳۷۹	۱۲/۹۰	۲/۸۱	۰/۱۸	-۰/۲۸
۳. خودشیفتگی خودبزرگ‌منش	۳۷۹	۱۳۱/۵۳	۲۳/۸۸	-۰/۱۲	-۰/۴۷
۴. خودشیفتگی آسیب‌پذیر	۳۷۹	۵۲/۷۰	۸/۲۳	۰/۰۹	-۰/۳۱
۵. همدلی شناختی	۳۷۹	۳۲/۲۵	۳/۶۷	-۰/۲۴	۰/۱۸
۶. همدلی عاطفی	۳۷۹	۳۵/۵۲	۴/۵۱	-۰/۰۵	-۰/۲۲

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش نمایانگر دامنه تفاوت‌های فردی قابل توجه در پرخاشگری آشکار و پنهان، ابعاد آسیب‌پذیر و خودبزرگ‌منش خودشیفتگی و نیز همدلی شناختی و عاطفی است؛ مقادیر کجی (بین ۰/۲۴ تا ۰/۲۱) و کشیدگی (بین ۰/۴۷ تا ۰/۱۸) همگی در بازه قابل قبول ± 1 قرار دارند.

به روش آلفای کرونباخ بین ۰/۷۴ تا ۰/۸۰ و به روش بازآزمایی بین ۰/۷۲ تا ۰/۸۰ محاسبه شد. در پژوهش سیدمهدوی اقدام و همکاران (۲۰۲۵) نیز ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس عاطفی ۰/۷۹ و برای خرده‌مقیاس شناختی ۰/۷۹ و برای کل مقیاس ۰/۸۶ محاسبه شد؛ نتایج تحلیل عاملی تأییدی نیز حاکی از برازش مدل دو عاملی بود. در پژوهش حاضر آلفای

یافته‌ها

نمونه‌ی پژوهش حاضر شامل ۳۷۹ نفر بود. میانگین و انحراف معیار سن کل نمونه $35/96 \pm 7/72$ سال و حداقل سن ۱۹ و حداکثر سن ۵۰ سال بود. ۱۸۴ (۴۸/۵ درصد) از شرکت کنندگان مرد و ۱۹۵ (۵۱/۵ درصد) زن بودند. از نظر تحصیلات، ۷۷ نفر (۲۰/۳ درصد) دیپلم، ۱۶۹ نفر (۴۴/۶ درصد) کارشناسی، ۱۰۸ نفر (۲۹/۵ درصد) کارشناسی ارشد و ۲۵ نفر (۶/۶ درصد) دکتری بودند. ابتدا با استفاده از چولگی و کشیدگی و ماهالانیس داده‌های پرت شناسایی شدند. به جهت بررسی استقلال خطاها از آزمون دوربین-واتسون^۱ استفاده شد؛ مقدار این آماره ۱/۹۸ به دست آمد که نشان از عدم همبستگی بین خطاها داشت زیرا دامنه‌ی قابل قبول بین ۱/۵ تا ۲/۵ است. آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیرهای اصلی عدم انحراف

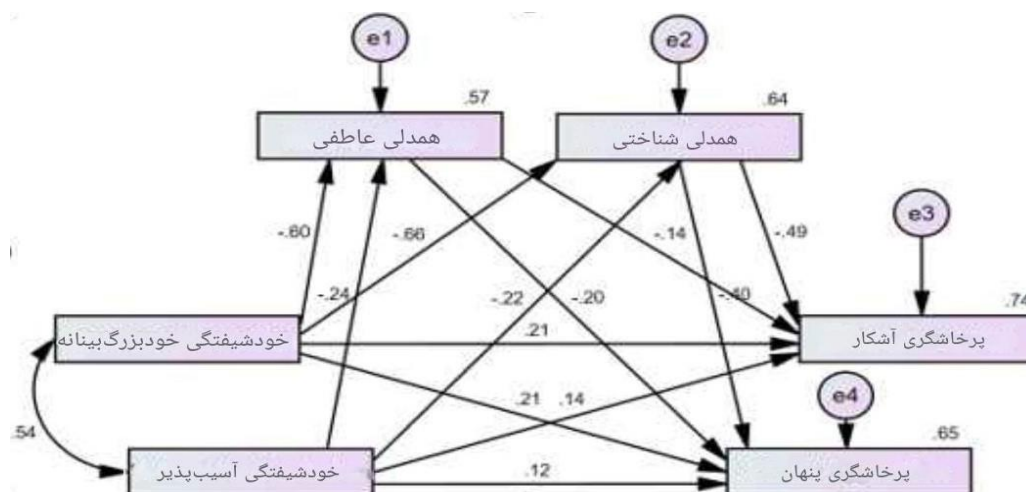
همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش نمایانگر دامنه تفاوت‌های فردی قابل توجه در پرخاشگری آشکار و پنهان، ابعاد آسیب‌پذیر و خودبزرگ‌منش خودشیفتگی و نیز همدلی شناختی و عاطفی است؛ مقادیر کجی (بین

جدول ۲. همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱. پرخاشگری آشکار	-				
۲. پرخاشگری پنهان	۰/۵۳**	-			
۳. خودشیفتگی خودبزرگ‌منش	۰/۵۳**	۰/۵۹**	-		
۴. خودشیفتگی آسیب‌پذیر	۰/۵۰**	۰/۵۴**	۰/۷۰**	-	
۵. همدلی شناختی	-۰/۶۸**	-۰/۵۷**	-۰/۶۵**	-۰/۵۸**	-
۶. همدلی عاطفی	-۰/۶۶**	-۰/۵۶**	-۰/۶۱**	-۰/۵۴**	۰/۷۶**

** = $P < 0.01$

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین متغیرهای برونزا (خودشیفتگی خودبزرگ‌منش و آسیب‌پذیر)، متغیرهای درونزا (پرخاشگری آشکار و پنهان) و متغیر میانجی (همدلی شناختی و عاطفی) رابطه وجود دارد.

نمودار ۱. مدل پرخاشگری آشکار و پنهان بر اساس خودشیفتگی با نقش میانجی همدلی در افراد متأهل

نمودار ۱ ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. در ادامه ضرایب مستقیم و غیرمستقیم روابط بین متغیرها در جدول ۳ و ۴ ارائه شده است.

جدول ۳. ضریب استاندارد و سطوح معناداری اثرات مستقیم

متغیر	ضریب استاندارد	ضریب بحرانی	سطح معناداری
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← همدلی شناختی	-۰/۶۶	-۱۵/۱۴	۰/۰۰۱
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← همدلی شناختی	-۰/۲۱	-۴/۹۳	۰/۰۰۱
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← همدلی عاطفی	-۰/۶۰	-۱۲/۵۶	۰/۰۰۱
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← همدلی عاطفی	-۰/۲۳	-۴/۹۶	۰/۰۰۱
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← پرخاشگری آشکار	۰/۲۰	۳/۵۰	۰/۰۰۱
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← پرخاشگری آشکار	۰/۱۳	۳/۴۲	۰/۰۰۱
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← پرخاشگری پنهان	۰/۲۰	۳/۰۶	۰/۰۰۲
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← پرخاشگری پنهان	۰/۱۱	۲/۴۸	۰/۰۱۳
همدلی شناختی ← پرخاشگری آشکار	-۰/۴۹	-۹/۴۱	۰/۰۰۱

متغیر	ضریب استاندارد	ضریب بحرانی	سطح معناداری
همدلی عاطفی ← پرخاشگری آشکار	-۰/۲۰	-۳/۶۵	۰/۰۰۱
همدلی شناختی ← پرخاشگری پنهان	-۰/۳۹	-۶/۵۴	۰/۰۰۱
همدلی عاطفی ← پرخاشگری پنهان	-۰/۱۳	-۲/۸۵	۰/۰۰۴

بر اساس نتایج جدول ۳، ضرایب استاندارد نشان می‌دهند که خودشیفتگی بزرگ‌منش اثر منفی قابل توجهی بر همدلی شناختی ($\beta = -0/66$) و همدلی عاطفی ($\beta = -0/60$) دارد. همچنین خودشیفتگی آسیب‌پذیر نیز به‌طور منفی بر همدلی شناختی ($\beta = -0/21$) و همدلی عاطفی ($\beta = -0/23$) اثر می‌گذارد. این یافته‌ها بیانگر آن است که با افزایش انواع مختلف خودشیفتگی، میزان همدلی در هر دو بعد شناختی و عاطفی کاهش می‌یابد. در حوزه رفتارهای پرخاشگرانه، نتایج نشان می‌دهد که خودشیفتگی بزرگ‌منش اثر مثبت بر پرخاشگری آشکار ($\beta = 0/20$) و پرخاشگری پنهان ($\beta = 0/20$) دارد. همچنین خودشیفتگی آسیب‌پذیر به‌طور مثبت بر پرخاشگری آشکار ($\beta = 0/13$) و پرخاشگری پنهان ($\beta = 0/11$) اثر

می‌گذارد. این امر نشان می‌دهد که افزایش سطوح خودشیفتگی، چه بزرگ‌منش و چه آسیب‌پذیر، با افزایش رفتارهای پرخاشگرانه همراه است. از سوی دیگر، یافته‌ها نشان می‌دهد که همدلی شناختی نقش بازدارنده‌ای در پرخاشگری آشکار ($\beta = -0/49$) و پرخاشگری پنهان ($\beta = -0/39$) داشته و موجب کاهش این نوع رفتارها می‌شود. همچنین همدلی عاطفی نیز اثر منفی بر پرخاشگری آشکار ($\beta = -0/20$) و پرخاشگری پنهان ($\beta = -0/13$) نشان می‌دهد. به‌طور کلی، نتایج مدل‌سازی نشان می‌دهد که افزایش دو نوع خودشیفتگی با کاهش مؤلفه‌های همدلی و افزایش پرخاشگری همراه است، در حالی که افزایش همدلی (شناختی و عاطفی) نقش حفاظتی داشته و موجب کاهش پرخاشگری آشکار و پنهان می‌شود.

جدول ۴. نتایج حاصل از بررسی اثرات غیرمستقیم

مسیر	اثر غیرمستقیم	فاصله اطمینان		سطح معناداری	نتیجه
		حد بالا	حد پایین		
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← همدلی شناختی ← پرخاشگری آشکار	۰/۳۹۹	۰/۲۸۲	۰/۵۴۹	۰/۰۰۲	تأیید میانجی
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← همدلی شناختی ← پرخاشگری پنهان	۰/۲۷۶	۰/۱۳۸	۰/۴۳۴	۰/۰۰۵	تأیید میانجی
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← همدلی شناختی ← پرخاشگری آشکار	۰/۰۲۷	۰/۰۱۶	۰/۰۴۲	۰/۰۰۲	تأیید میانجی
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← همدلی شناختی ← پرخاشگری پنهان	۰/۰۱۹	۰/۰۱۰	۰/۰۳۴	۰/۰۰۲	تأیید میانجی
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← همدلی عاطفی ← پرخاشگری آشکار	۰/۱۰۰	۰/۰۰۱	۰/۲۰۵	۰/۰۴۳	تأیید میانجی
خودشیفتگی بزرگ‌منش ← همدلی عاطفی ← پرخاشگری پنهان	۰/۱۲۸	۰/۰۲۱	۰/۲۳۶	۰/۰۱۰	تأیید میانجی
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← همدلی عاطفی ← پرخاشگری آشکار	۰/۰۰۸	۰/۰۰۰	۰/۰۱۹	۰/۰۳۴	تأیید میانجی
خودشیفتگی آسیب‌پذیر ← همدلی عاطفی ← پرخاشگری پنهان	۰/۰۱۱	۰/۰۰۳	۰/۰۲۴	۰/۰۰۶	تأیید میانجی

جهت بررسی معناداری اثر متغیرهای بیرونی بر پرخاشگری، از روش بوت‌استرپ استفاده شد. نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد و با انجام ۵۰۰۰ نمونه‌گیری مجدد، تمامی مسیرهای غیرمستقیم از طریق همدلی شناختی و همدلی عاطفی معنادار هستند. از آنجا که در تمام مسیرها حد پایین و حد بالا از صفر عبور نکرده‌اند، نقش میانجی‌گری

همدلی در روابط بین خودشیفتگی بزرگ‌منش و آسیب‌پذیر با پرخاشگری آشکار و پنهان تأیید می‌شود. نتایج حاصل از روش بوت‌استرپ نشان داد که تمامی اثرات غیرمستقیم معنادار هستند. به‌طوری‌که اثر غیرمستقیم خودشیفتگی بزرگ‌منش بر پرخاشگری آشکار از طریق همدلی شناختی ($\beta = 0/399$)، با فاصله اطمینان

فاصله اطمینان ۰/۰۱ و ۰/۲۰۵ و بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/128$)، با فاصله اطمینان ۰/۲۱ و ۰/۲۳۶) معنادار بود. اثر غیرمستقیم خودشیفتگی آسیب‌پذیر بر پرخاشگری آشکار از طریق همدلی عاطفی ($\beta=0/008$)، با فاصله اطمینان ۰/۰۰ و ۰/۰۱۹ و بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/011$)، با فاصله اطمینان ۰/۰۳ و ۰/۰۲۴) نیز معنادار بود؛ بنابراین تمامی مسیرهای میانجی‌گری تأیید شدند.

۰/۲۸۲ و ۰/۵۴۹) و همچنین بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/276$)، با فاصله اطمینان ۰/۱۳۸ و ۰/۴۳۴) معنادار بود. علاوه بر این، اثر غیرمستقیم خودشیفتگی آسیب‌پذیر بر پرخاشگری آشکار از طریق همدلی شناختی ($\beta=0/027$)، با فاصله اطمینان ۰/۰۱۶ و ۰/۰۴۲ و بر پرخاشگری پنهان ($\beta=0/019$)، با فاصله اطمینان ۰/۰۱۰ و ۰/۰۳۴) نیز معنادار گزارش شد. همچنین، نقش همدلی عاطفی به‌عنوان میانجی نیز تأیید شد؛ به‌طوری‌که اثر غیرمستقیم خودشیفتگی بزرگ‌منش بر پرخاشگری آشکار ($\beta=0/100$)، با

جدول ۵. شاخص‌های برازندگی برای الگوی تدوین‌شده

شاخص‌های برازندگی الگو	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NFI	TLI	X ² /df
دامنه‌ی پذیرش	۰/۰۸<	۰/۹>	۰/۹>	۰/۸>	۰/۹>	۰/۹>	۳<
مقادیر به‌دست‌آمده	۰/۰۷۹	۰/۹۱	۰/۹۱	۰/۷۵	۰/۹۳	۰/۹۲	۲/۹۶

کمتر از ۳، برازش تطبیقی (CFI) و شاخص نیکویی برازش (GFI) بزرگ‌تر از ۰/۹۰ و ریشه میانگین مجذور خطا (RMSEA) کمتر از ۰/۰۸ نشان‌دهنده برازش مطلوب است.

با توجه به جدول ۵ می‌توان گفت شاخص‌های برازش مدل پژوهش از نظر شاخص‌های معنی‌داری و برازش مورد تأیید است؛ زیرا طبق نظر کلین (۲۰۲۳) در برازش مدل، نسبت χ^2/df دو به درجه آزادی

خودشیفتگی بزرگ‌منش معمولاً هنگام تجربه انتقاد، مخالفت یا ناکامی، واکنش‌های تهاجمی آشکاری مانند افزایش تن صدا، سرزنش یا رفتارهای تحقیرآمیز نشان می‌دهند. مطالعاتی که تفاوت‌های رفتاری دو نوع خودشیفتگی را بررسی کرده‌اند، نشان داده‌اند که خودشیفتگی بزرگ‌منش با سلطه‌طلبی، واکنش‌های شدیدتر و رفتارهای کنترل‌گرانه در روابط زوجی همراه است (کمبل و فاستر، ۲۰۰۲). این افراد معمولاً تمایل دارند با رفتارهای مستقیم، سلطه خود را بر رابطه تثبیت کرده یا تصویر ذهنی اغراق‌شده‌ی خود را محافظت کنند. در مقابل، افراد دارای خودشیفتگی آسیب‌پذیر گرچه ممکن است کمتر به رفتارهای تهاجمی آشکار متوسل شوند، اما با پرخاشگری پنهان‌تری واکنش نشان می‌دهند؛ رفتارهایی مانند عقب‌نشینی هیجانی، بی‌اعتنایی، تنبیه خاموش یا طعنه‌زدن. پژوهش‌های شخصیتی نشان می‌دهند که خودشیفتگی آسیب‌پذیر با حساسیت بالاتر نسبت به طردشدگی، شرم و تهدید اجتماعی همراه است و همین امر موجب بروز الگوهای پرخاشگری منفعل-تهاجمی می‌شود (اوکادا، ۲۰۱۰). این نوع پرخاشگری، به‌ویژه در بافت روابط زناشویی، می‌تواند آسیب‌زاتر باشد؛ زیرا طرف مقابل معمولاً قادر نیست ماهیت

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی پرخاشگری آشکار و پنهان بر اساس خودشیفتگی در افراد متأهل بل نقش میانجی همدلی انجام شد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که هر دو نوع خودشیفتگی بزرگ‌منش و آسیب‌پذیر با سطوح بالاتر پرخاشگری آشکار و پنهان در افراد متأهل ارتباط دارند. این نتیجه با ادبیات پژوهشی پیشین همسو است (کژاریک و بوشمن، ۲۰۲۱؛ پاناباد و همکاران، ۲۰۲۲). بر پایه الگوی «حفاظت از خودانگاره» افراد بزرگ‌منش در مواجهه با تهدیدهای تعاملی برای بازگرداندن تصویر مطلوب خویش به راهبردهای تهاجمی متوسل می‌شوند؛ الگویی که با تعریف فراگیر پرخاشگری و پیامدهای بین‌فردی آن همخوان است (پوپسکو و همکاران، ۲۰۲۱؛ فیت و همکاران، ۲۰۲۳). خودشیفتگان معمولاً هنگام مواجهه با ناکامی یا تهدید نسبت به تصویر ذهنی بزرگ‌منشانه‌ی خود، واکنش‌های تهاجمی بیشتری بروز می‌دهند و این تهاجم می‌تواند هم در قالب رفتارهای آشکار و مستقیم و هم در قالب رفتارهای پنهان و فریبکارانه ظاهر شود. افراد دارای گرایش‌های

واقعی این رفتارها را به سرعت تشخیص دهد و همین امر موجب سردرگمی، احساس طرد شدگی و ایجاد فاصله عاطفی می‌شود. مطابق با شواهد پژوهشی، پرخاشگری غیرمستقیم در روابط صمیمانه معمولاً اثرات ماندگارتر و آسیب‌زننده‌تری بر پیوند عاطفی زوجین دارد (کامینگز و دیویس، ۲۰۱۱).

از سوی دیگر، نتایج نشان داد که هر دو بعد همدلی (شناختی و عاطفی) به‌طور معناداری با پرخاشگری آشکار و پنهان رابطه منفی دارند؛ یعنی افزایش همدلی موجب کاهش پرخاشگری می‌شود. این یافته با پژوهش‌های پیشین همسو است (دی و همکاران، ۲۰۱۲). همدلی، سوگیری اسناد خصمانه و پاسخ‌های تکانشی را کاهش می‌دهد و در نتیجه، مسیرهای فعال‌سازی رفتار تهاجمی را می‌بندد (سوبرا، ۲۰۲۳؛ واسلو و همکاران، ۲۰۲۳). با تکیه بر مداخلات و شواهد تجربی زوج‌محور نشان می‌دهد که افزایش توانایی دیدن چشم‌انداز همسر و هم‌احساس شدن با او، فراوانی تعارض‌های خصمانه را پایین می‌آورد و کیفیت رابطه را ارتقا می‌دهد؛ نتیجه‌ای که با یافته‌های (دی و همکاران، ۲۰۱۲؛ کیم، ۲۰۱۸؛ ویلیامز و همکاران، ۲۰۱۸؛ فلوریان و پاسارلو، ۲۰۱۹) در این پژوهش همسوست. به نظر می‌رسد افرادی که توانایی درک دیدگاه دیگران و تجربه احساسات آن‌ها را دارند، کمتر درگیر رفتارهای آسیب‌زننده می‌شوند؛ زیرا همدلی، آگاهی هیجانی و درک پیامدهای اجتماعی پرخاشگری را افزایش می‌دهد. این نتایج نشان می‌دهد که همدلی می‌تواند به‌عنوان یک سازوکار تنظیمی مهم عمل کند که شدت پرخاشگری را کاهش می‌دهد. در واقع، همدلی به افراد کمک می‌کند پیامدهای رفتار خود را بهتر درک کنند و به جای واکنش‌های تکانشی، پاسخ‌های سنجیده‌تر و سازگارانه‌تری انتخاب کنند. در چارچوب روابط زناشویی، نقش همدلی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند؛ زیرا زوجین در فضایی عاطفی و طولانی مدت با یکدیگر تعامل دارند و کوچک‌ترین سوء تفاهم‌ها یا تنش‌ها می‌تواند کیفیت رابطه را تحت تأثیر قرار دهد. هنگامی که یکی از زوجین توانایی دیدن وضعیت از زاویه دید شریک زندگی خود را داشته باشد، شدت واکنش‌های منفی کاهش می‌یابد؛ زیرا فرد پیش از بروز خشم یا پرخاشگری، قادر است احساسات، نیازها و وضعیت هیجانی طرف مقابل را ارزیابی کند. این امر نوعی مکانیسم درونی ایجاد می‌کند که رفتار خصمانه را مهار کرده و فضا را برای گفت‌وگو و حل مسئله فراهم

می‌سازد. این موضوع در پژوهش‌های روابط زوجی نیز تأیید شده است؛ به‌گونه‌ای که همدلی با افزایش صمیمیت و کاهش تعارض مستقیم ارتباط دارد (فینچام و بیچ، ۲۰۱۰).

یافته کلیدی پژوهش حاضر تأیید نقش میانجی همدلی در رابطه میان خودشیفتگی و پرخاشگری بود. بررسی اثرات غیرمستقیم نشان داد که کاهش همدلی شناختی و عاطفی می‌تواند سازوکاری باشد که از طریق آن، خودشیفتگی به افزایش پرخاشگری منجر می‌شود. پژوهش‌های تجربی نشان داده‌اند که افراد دارای ویژگی‌های خودشیفتگی، چه در سطح بزرگ‌منش و چه آسیب‌پذیر، اغلب در پردازش نشانه‌های هیجانی سایرین دچار دشواری هستند و توانایی پایین‌تری در پاسخ‌دهی همدلانه نشان می‌دهند. این ضعف در همدلی، زمینه‌ساز واکنش‌های تکانشی‌تر و هیجان‌محورتر است و می‌تواند مسیر افزایش رفتارهای تهاجمی را فراهم کند (لوبستال و همکاران، ۲۰۱۴). به عبارت دیگر، کاهش توانایی در درک هیجان‌ها و نیازهای دیگران می‌تواند باعث شود موقعیت‌های خنثی یا مبهم، تهدیدکننده‌تر درک شوند و پاسخ فرد به سمت رفتارهای خصمانه‌تر سوق پیدا کند. همدلی نه تنها یک توانایی اجتماعی-هیجانی است، بلکه یکی از تعیین‌کننده‌ترین عوامل در جلوگیری از تبدیل ویژگی‌های خودشیفتگی به رفتارهای پرخاشگرانه محسوب می‌شود. فقدان همدلی باعث می‌شود پردازش شناختی-هیجانی فرد محدودتر شود، واکنش‌های تکانشی تقویت گردد، و توانایی درک دیدگاه دیگران کاهش یابد. در روابط زناشویی، این پدیده می‌تواند سبب افزایش تعارض، سوء تفاهم و کاهش کیفیت رابطه شود. در چنین شرایطی، افراد خودشیفته تمایل دارند پیام‌ها و رفتارهای همسر خود را از زاویه دیدی محدودتر و عمدتاً خودمحورانه تفسیر کنند. در نبود همدلی شناختی، فرد نمی‌تواند نیت واقعی شریک را درک کند یا رفتار او را در بافت مناسبی تبیین کند؛ نتیجه این امر افزایش احتمال سوء برداشت، حساسیت بیش‌ازحد نسبت به تهدید، و تفسیر خصمانه موقعیت‌های خنثی است. این همان مسیری است که می‌تواند پرخاشگری آشکار را به‌ویژه در زمان تعارض تشدید کند (واشون و همکاران، ۲۰۱۴). از سوی دیگر، کاهش همدلی عاطفی نیز نقش مهمی در بروز رفتارهای پرخاشگرانه پنهان دارد. وقتی فرد توانایی هم‌احساس شدن با شریک زندگی خود را از دست می‌دهد، درک پیامدهای عاطفی رفتاراش کمتر می‌شود و همین امر شدت رفتارهایی مانند

ارتباطی و رضایت زناشویی می‌تواند به توضیح دقیق‌تر سازوکار تبدیل صفات خودشیفتگی به رفتارهای پرخاشگرانه بینجامد. در سطح کاربردی، طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی ویژه زوجین در مراکز مشاوره که هم‌زمان بر کاهش گرایش‌های خودشیفتگی ناسازگار و ارتقای مهارت‌های همدلی، تنظیم هیجان و ارتباط مؤثر متمرکز باشند، می‌تواند از بروز و تداوم پرخاشگری آشکار و پنهان پیشگیری کند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: در این پژوهش کلیه موازین اخلاقی شامل رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان، اطمینان از محرمانه بودن اطلاعات، ورود و خروج داوطلبانه‌ی مشارکت کنندان رعایت شد.

حامی مالی: این پژوهش فاقد هرگونه حمایت مالی بوده و تمامی هزینه‌ها توسط پژوهشگران تأمین شده است.

نقش هر یک از نویسندگان: تمام نویسندگان در فرایند طراحی، اجرا، تحلیل و نگارش مقاله مشارکت نسبتاً برابر داشته‌اند.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام میدارند که در نتایج این پژوهش هیچگونه تضادمنافعی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از تمامی شرکت‌کننده در این پژوهش قدردانی می‌شود.

بی‌اعتنایی، سکوت تنبیهی، طعنه، کناره‌گیری هیجانی یا واکنش‌های منفعل-تهاجمی را افزایش می‌دهد. چنین الگوهایی در روابط صمیمانه پیامدهای زیانباری دارند و به‌طور خاص با افزایش طردشدگی عاطفی و کاهش احساس امنیت رابطه‌ای مرتبط هستند (فینچام و بیچ، ۲۰۱۰).

محدودیت‌های این پژوهش شامل استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، محدود بودن جامعه به افراد متأهل شهر تهران و اتکا به ابزارهای خودگزارشی است که می‌تواند تعمیم‌پذیری یافته‌ها را محدود کند. همچنین، متغیرهایی مانند مدت‌زمان زندگی مشترک، سبک‌های دلبستگی، تعارضات زناشویی و وضعیت سلامت روان کنترل نشدند و این موضوع ممکن است بر سطح همدلی و بروز پرخاشگری تأثیرگذار باشد. علاوه بر این، ماهیت مقطعی پژوهش امکان استنباط علی را فراهم نمی‌کند. پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده با به‌کارگیری نمونه‌های تصادفی‌گزین و گردآوری داده‌های چندمنبعی (از جمله گزارش همسر و مشاهده رفتاری) اعتبار بیرونی این الگو تقویت شود و با طرح‌های طولی، پایداری نقش میانجی همدلی در گذر زمان بررسی گردد؛ همچنین آزمون متغیرهای میانجی و تعدیل‌گر تکمیلی مانند تنظیم هیجان، سبک‌های

منابع

- جعفری، محمدعلی؛ نوروزی، زهره و فولادچنگ، محبوبه (۱۳۹۶). بررسی ساختار عاملی، پایایی و روایی مقیاس همدلی اساسی. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۴(۲۵)، ۳۸-۲۳. [doi:10.22111/jeps.2017.3099](https://doi.org/10.22111/jeps.2017.3099)
- غضنفری، غلامرضا و رافضی، زهره (۱۴۰۲). بررسی ویژگی‌های روانسنجی فرم کوتاه مقیاس خودشیفتگی پنج عاملی. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*، ۱۴(۵۲)، ۱۴۵-۱۱۲. <https://doi.org/10.22054/jem.2023.68290.3379>

References

- Aggarwal, R., & Gupta, V. (2022). Effect of Aggression over Romantic Relationship's Satisfaction and Life Satisfaction Among Youth. *International Journal of Indian Psychology*, 10(3). <https://doi.org/10.25215/1003.034>

Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2002). Narcissism and commitment in romantic relationships: An investment model analysis. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(4), 484-495. <https://doi.org/10.1177/0146167202287006>

Carone, N., Benzi, I. M. A., Parolin, L. A. L., & Fontana, A. (2023). "I can't miss a thing"—The contribution of defense mechanisms, grandiose narcissism, and vulnerable narcissism to fear of missing out in emerging adulthood. *Personality and Individual Differences*, 214, 112333. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112333>

Cummings, E. M., & Davies, P. T. (2011). *Marital conflict and children: An emotional security perspective*. Guilford Press.

Day, A., Mohr, P., Howells, K., Gerace, A., & Lim, L. (2012). The role of empathy in anger arousal in violent offenders and university students. *International journal of offender therapy and*

- narcissism in self-reported and laboratory aggression and testosterone reactivity. *Personality and Individual Differences*, 69, 22-27. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.05.007>
- Mahadevan, N. (2024). Conceptualizing grandiose and vulnerable narcissism as alternative status-seeking strategies: Insights from hierometer theory. *Social and Personality Psychology Compass*, 18(6), e12977. DOI: 10.1111/spc3.12977
- Miyazaki, T., Shimizu, T., Komaki, G., Tsuboi, H., Kobayashi, F., Fujita, O., & Kawamura, N. (2003). Development of the overt-covert aggression inventory. *Psychological Reports*, 93(1), 26-34. <https://doi.org/10.2466/pr0.2003.93.1.26>
- Moroń, M. (2025). Relational Aggression and Lifetime Offspring: A Preliminary Study in a Large Community-Based Sample of Polish Adults. *Evolutionary Psychological Science*, 11(3), 248-258. <https://doi.org/10.1007/s40806-025-00440-8>
- Nair, T. K., Waslin, S. M., Rodrigues, G. A., Datta, S., Moore, M. T., & Brumariu, L. E. (2024). A meta-analytic review of the relations between anxiety and empathy. *Journal of anxiety disorders*, 101, 102795. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2023.102795>
- Okada, R. (2010). The relationship between vulnerable narcissism and aggression in Japanese undergraduate students. *Personality and Individual Differences*, 49(2), 113-118. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.03.017>
- Olejarnik, S. Z., & Romano, D. (2023). Is playing violent video games a risk factor for aggressive behaviour? Adding narcissism, self-esteem and PEGI ratings to the debate. *Frontiers in psychology*, 14, 1155807. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1155807>
- Panabad, S., Jofreh, M. G., Asgari, P., & Moghaddam, K. K. (2022). Effectiveness of Emotionally-Focused Couples Therapy on Marital Violence, Marital Adjustment, and Sexual Intimacy of Couples Visiting Counseling Centers of Ahvaz. *Advances in Nursing & Midwifery*, 31(1). <https://doi.org/10.22037/jnm.v31i1.38541>
- comparative criminology*, 56(4), 599-613. <https://doi.org/10.1177/0306624X11431061>
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. (2010). Marriage in the new millennium: A decade in review. *Journal of marriage and family*, 72(3), 630-649. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2010.00722.x>
- Fite, P. J., Tampke, E. C., & Griffith, R. L. (2023). Defining aggression: Form and function. *Handbook of clinical child psychology: Integrating theory and research into practice*, 791-810. DOI: 10.1007/978-3-031-24926-6_36
- Florea, I.-S., & Pășărelu, C.-R. (2019). Interpersonal emotion regulation and cognitive empathy as mediators between intrapersonal emotion regulation difficulties and couple satisfaction. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*, 19(2), 119-134. <https://doi.org/10.24193/jebp.2019.2.17>
- Ghazanfari, G.R., & Rafezi, Z. (2023). Evaluation of Psychometric Properties of the Short Form of the Five-Factor Narcissism Inventory (FFNI-SF): Iranian Version. *Educational Measurement*, 13(52), 112-145. (in persian). <https://doi.org/10.22054/jem.2023.68290.3379>
- Jafari, M. A., Nooroozi, Z., & Foolad Chang, M. (2017). The study of factor structure, reliability and validity of basic empathy scale: Persian form. *Journal of Educational Psychology Studies*, 14(25), 23-38. (in persian). doi: 10.22111/jeps.2017.3099
- Jolliffe, D., & Farrington, D. P. (2006). Development and validation of the Basic Empathy Scale. *Journal of adolescence*, 29(4), 589-611. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2005.08.010>
- Kim, J. (2018). Factors influencing nursing students' empathy. *Korean Journal of Medical Education*, 30(3), 229. <https://doi.org/10.3946/kjme.2018.97>
- Kjærviik, S. L., & Bushman, B. J. (2021). The link between narcissism and aggression: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 147(5), 477. <https://doi.org/10.1037/bul0000323>
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Lobbestael, J., Baumeister, R. F., Fiebig, T., & Eckel, L. A. (2014). The role of grandiose and vulnerable

- surprising results from a meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 140(3), 751. <https://doi.org/10.1037/a0035236>
- Vassallo, J. P., Banerjee, S., Zaman, H., & Prabhu, J. C. (2023). Design thinking and public sector innovation: The divergent effects of risk-taking, cognitive empathy and emotional empathy on individual performance. *Research Policy*, 52(6), 104768. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2023.104768>
- Williams, W. C., Morelli, S. A., Ong, D. C., & Zaki, J. (2018). Interpersonal emotion regulation: Implications for affiliation, perceived support, relationships, and well-being. *Journal of personality and social psychology*, 115(2), 224. <https://doi.org/10.1037/pspi0000132>
- Zajenkowski, M., Maciantowicz, O., Szymaniak, K., & Urban, P. (2018). Vulnerable and grandiose narcissism are differentially associated with ability and trait emotional intelligence. *Frontiers in psychology*, 9, 1606. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01606>
- Zeigler-Hill, V., & Dehaghi, A. M. B. (2023). Narcissism and psychological needs for social status, power, and belonging. *Personality and Individual Differences*, 210, 112231. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112231>
- Pettit, C., Hellwig, A. F., Costello, M. A., Hunt, G. L., & Allen, J. P. (2024). You-talk in young adult couples' conflict: Family-of-origin roots and adult relational aggression sequelae. *Journal of social and personal relationships*, 41(12), 3641-3664. <https://doi.org/10.1177/02654075241270998>
- Popescu, E. R., Semeniuc, S., Hritcu, L. D., Horhoge, C. E., Spataru, M. C., Trus, C., Dobrin, R. P., Chirita, V., & Chirita, R. (2021). Cortisol and Oxytocin could predict covert Aggression in some Psychotic patients. *Medicina*, 57(8), 760. <https://doi.org/10.3390/medicina57080760>
- Poushneh, A., Vasquez-Parraga, A., & Gearhart, R. S. (2024). The effect of empathetic response and consumers' narcissism in voice-based artificial intelligence. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 79, 103871. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2024.103871>
- Roth, M., Landolt, S. A., Nussbeck, F. W., Weitkamp, K., & Bodenmann, G. (2025). Positive Outcomes of Long-Term Relationship Satisfaction Trajectories in Stable Romantic Couples: A 10-Year Longitudinal Study. *International Journal of Applied Positive Psychology*, 10(1), 8. <https://doi.org/10.1007/s41042-024-00201-1>
- Seyed Mahdavi Aghdam, R., & Bakhshipour Roudsari, A. (2025). Structural Relationships of Systemizing, Cognitive Empathy, and Affective/Emotional Empathy with Dark Pentad. *Journal of Modern Psychological Researches*, 20(79), 76-90. <https://doi.org/10.22034/jmpr.2024.59891.6014>
- Sherman, E. D., Miller, J. D., Few, L. R., Campbell, W. K., Widiger, T. A., Crego, C., & Lynam, D. R. (2015). Development of a short form of the five-factor narcissism inventory: the FFNI-SF. *Psychological assessment*, 27(3), 1110. <https://doi.org/10.1037/pas0000100>
- Subra, B. (2023). Why narcissists are more likely to be aggressive? The role of hostile attribution bias. *International Journal of Psychology*, 58(6), 518-525. <https://doi.org/10.1002/ijop.12924>
- Vachon, D. D., Lynam, D. R., & Johnson, J. A. (2014). The (non) relation between empathy and aggression: